

Linda Larsson
ML/KOM/SPIK

Minnesanteckningar AoT

Datum:

30 mars 2023

Plats:

Digitalt via Skype

Närvarande:

Anders Larsson, CSN	Torbjörn Lindquist,
Per Melinder, CSN	Konjunkturinstitutet
Karl Peterson, BRÅ	Andras Petersson, Kulturanalys
Per Dyfvelsten, Energimyndigheten	Katarina Ekberg, Skogsstyrelsen
Maria Cacciola, ESV	Katja Hatschek, Skolverket
Annika Näsvall, ESV	Per Nilsson, SLU
Jenny Bolin, FHM	Mats Jergelind, Socialstyrelsen
Fredrik Lindberg, FHM	Sherko Alemdar, Socialstyrelsen
Vedrana Milosevic, Försäkringskassan	Johan Landin, Trafa
Jörgen Persson Jordbruksverket	Mikael Schöllin, SCB
Carolina Johansson,	Åsa Arrhén, SCB
Kemikalieinspektionen	Sara Brinkberg, SCB
Patrik Lindén, Kemikalieinspektionen	Nizar Chakkour, SCB
Elin Eklund Konjunkturinstitutet	Linda Larsson, SCB
	Bodil Mortensson, SCB

Frånvarande:

Oliver French, Brå
Jenny-Mariah Stubelius, Energimyndigheten
Karin Andersson, Försäkringskassan
Hannah Gray Hall, Tillväxtverket
Martin Wincent, UKÄ
Martin Löwing, UKÄ
Jenny Börlin, Folkhälsomyndigheten
Amanda Stenström, Tillväxtverket
Jonas Fridman, SLU
Johan Wihlke, Naturvårdsverket
Jenny Hanell, Naturvårdsverket
Marja Janusson, Kulturanalys

Dagordning

- Ny föreskrift - slutversion
- Användardialog
- Information från samordningen
- Avslut, övriga frågor och nästa möte

Ny föreskrift - slutversion

Linda Larsson, SCB

I februari 2023 beslutade SCB om nya föreskrifter och allmänna råd om offentliggörande av officiell statistik. Det har funnits föreskrifter inom samma område, men de nya föreskrifterna ersätter de tidigare.

Bakgrund

Redan 2020 påbörjades ett arbete med att förbättra de Riktlinjer för att tillgängliggöra Sveriges officiella statistik som SCB tidigare tagit fram. Riktlinjerna infogades i de redan existerande föreskrifterna som hanterade hur officiell statistik skulle offentliggöras (SCB FS 2002:16)

Parallellt med detta arbete fick SCB regeringsuppdraget: Uppdrag att främja delning och nyttiggörande av data för smart statistik. Då uppdraget gick hand i hand med arbetet med riktlinjerna/föreskrifterna som redan påbörjats blev lösningen att slå ihop Riktlinjer, gamla föreskrifter och regeringsuppdrag som tillsammans blev helt nya föreskrifter med nya paragrafer och allmänna råd (SCB FS 2023:6).

Förändringar

De nya föreskrifterna bygger på de tidigare, men en hel del förändringar har gjorts för att tydliggöra olika begrepp och för att effektivisera samarbetet med SAM.

- Skrivningen att officiell statistik ska offentliggöras så snart den är framställd är borttagen.
- Kravet på SAM att ha en egen publiceringsplan är borttaget. I stället finns krav på länk till SCB:s publiceringsplan och krav på datum för innevarande års nästa publicering
- Kvalitetsdeklarationen behöver inte längre finnas på produktsidorna på scb.se, men ska finnas där statistiken tillgängliggörs (vid publicering endast hos annan SAM)

Flera bör-krav, har nu skärpts upp och blivit ska-krav:

- SAM ska nu lämna underlag till SCB för att produktsidorna ska vara korrekta
- SAM ska rapportera förändringar i SCB:s publiceringsplan

- SAM ska rapportera förändringar i PDB
- Specificering av information som ska finnas på SAM:s webbplatser: §10

Förtydliganden/andra ändringar

De nya föreskrifterna förtydligar vad som ingår i begreppet "ett allmänt nätverk för officiell statistik": det innebär bland annat att det ska finnas produktsidor eller motsvarande på scb.se, en aktuell gemensam publiceringsplan på scb.se och en förteckning över alla statistikprodukter hos SCB. Det ska även finnas en länk till statistik på resp. SAMs startsida.

Ordet engelsktalande har ersatts av fler användare eller personer som inte kan tillgodogöra sig innehållet på svenska.

Nya krav

De nya kraven som tillkommit i och med regeringsuppdraget är att officiell statistik ska vara öppna data och tillgänglig i maskinläsbar form. Den bör tillgängliggöras under licenserna CC0 och CCBY. Detta för att främja ökad användning och återanvändning av officiell statistik via dataportal.se

Länk till föreskrift: [Föreskrifter och allmänna råd \(scb.se\)](#)

Frågor från deltagarna

Kan kvalitetsdeklarationer ligga hos SCB?

De ska ligga där statistiken finns publicerad. Tidigare var detta ett "börkrav" men med föreskriften blir det ett "ska-krav".

Kvalitetsdeklarationer ska skickas till SCB om statistiken publiceras på SCB:s hemsida.

Mallar för kvalitetsdeklarationer och statistikens framställning, när ska dessa finnas och vara klara? Bra om de finns innan 1 januari.

Inget datum är satt ännu, men när föreskriften träder i kraft kommer mallar att finnas. På SAM-forum finns redan idag en del [mallar](#).

För varje statistikprodukt ska det finnas en länk till SCB:s publiceringsplanen. Var ska denna länk finnas?

Den ska finnas på respektive SAMs webbplats.

Tidigare när kvalitetsdeklarationerna fanns hos SCB behövde inte SAM skicka dessa till KB. Har SCB skickat tidigare kvalitetsdeklarationer till KB?

Finns ett system E-plikt som automatiskt skickar info till KB.

Utgångspunkten är att alla PDF:er i SCB:s system ska skickas till KB.

Nu när vi ska göra öppna data av statistiken så behöver man skära bort gamla data. Kan vi själva välja det som ska skalas ner? Det är väl respektive SAM som äger sin egen statistik. Svårt att få med hela tidsserier, är det ok?

Paragrafen om öppna data säger inte att vi ska tillgängliggöra mindre data. Syftet är att mer data ska vara tillgänglig som öppna data. Rekommendationen är att inte ta bort någon statistik.

Hur tolkas maskinläsbart? Definition man ska utgå från?

SCB har tolkat det som att en användare kan använda statistiken i olika digitala tjänster, bland annat via dataportal.se.

Är API ett krav?

Nej.

Jörgen Persson från Jordbruksverket delade med sig av erfarenheter från att hantera äldre data och datastrukturer:

Man kan ha öppet API för alla men specialanpassat för olika partners. Ibland behöver man inte ens ha API. Det är också bra om SCB kan ge stöd till andra myndigheter.

PXWeb tester

Åsa Arrhén, SCB

Tester med PxWeb 2022 v1 och det nya XML-formatet för leverans av filer till Dataportalen har gjorts av SCB. Vi har då upptäckt vissa brister som vi ska åtgärda och lägga in i PxWeb 2023v1 som planeras releasas i september.

SCB leder även ett PXWeb-forum med träffar där deltagare kan ställa frågor och dela med sig av erfarenheter. De som är intresserade av att delta kan kontakta Bodil Mortensson för mer information.

SCB kommer att ta fram ett FAQ innan de nya föreskrifterna träder i kraft, och uppmuntrar SAM att skicka in frågor och goda exempel som kan användas till detta. Underlagen kan skickas till

SAMordning@scb.se

Användardialog

Sara Brinkberg, SCB

En del av målbilden för den officiella statistiken lyder: *”Vi har dialog med den officiella statistikens användare för att statistikens innehåll ska ge goda möjligheter att följa samhällets utveckling.”*

Vanliga metoder för användardialog på SCB är tex.

- Användarråd
- Statistikmejlåda

- Webbenkäter
- Användarundersökningar
- Direktkontakt med statistiker/ämnesexperter
- Direktkontakt med viktiga användare vid utveckling/framställning av ny statistik
- Webinarier/seminarier

Utmaningar

- Att veta vilka användarna är
- Användare är en heterogen grupp med olika behov och vi har begränsade resurser.
- Att prioritera olika användargrupperns behov av statistik och kommunikationsinsatser

Goda exempel från Brå och Skogsstyrelsen

Brå

Karl Peterson

Brå vet vilka deras målgrupper är. De känner till målgruppernas behov och hur de använder Brå's hemsida, men upplever att de har sämre förmåga att tillgodose användarnas behov. Brå har kontakt med och kan kartlägga sina målgrupper via direkta möten, samarbeten, statistikmejlåda, sociala medier och statistik över besök på hemsidan. Nästan 80 procent av de som besöker hemsidan söker statistik. På plats två kommer de som är intresserade av forskning och analys och att förebygga brott. De som besöker hemsidan är privatpersoner, elever, lärare, studenter, forskare och anställda inom kommunen och rättsväsende. Brå tittar bla. på vilken målgrupp som besöker vad på hemsidan samt vilken ålder, kön och utbildningsnivå besökaren har. Man frågar även om besökaren hittade vad den sökte, och här ser Brå problem med att hitta rätt statistik. Många användare vill ha bättre funktioner, kunna söka i en databas och tillgång till visualiseringar samt API. Brå ser positivt på de förändringar som kan komma i och med de nya föreskrifterna inom detta område.

Brå har haft en ökning med 169% av besök på hemsidan mellan 2013 och 2021. Detta kan bero på att diskussionen kring våld har ökat under åren.

Skogsstyrelsen

Katarina Ekberg

Skogsstyrelsens internrevision ville att man skulle se över statistiken och statistikproduktionen. Detta mynnade ut i en behovsmatris som sammanfattas nedan:

- **Prioriterade utvecklingsområden som skulle kunna genomföras under 5-10 år, exempel**

- sociala värden och frilutspolitiken
 - skogsmarkens användning
 - naturvårdande skötsel
 - skogsträdens ursprung
 - skador på skog
- **Lågt hängande frukter som man kan hantera genast**
 - areal med skogsbruksplan
 - ekonomisk statistik
 - avverkningsanmälningar
 - **Utveckling av arbetsmetoder**
 - kvalitetsmått
 - samlad skoglig statistik
 - samverkan mer med andra myndigheter
 - könsuppdelad statistik
 - ta större ansvar för skogliga begrepp och definitioner

Information från samordningen

Bodil Mortensson, SCB

SOS-rapporten

SOS-rapporten är nu klar. Rapporten är SAM-gemensam och är en beskrivning av systemet för den officiella statistiken och består av 2 delar: en årsrapport och en utvärdering av den officiella statistikens kvalitet.

Utbildning i statistikproduktion

En utbildning i statistikproduktion anordnas i maj med 15 platser i Örebro och 20 platser i Solna. SAM är välkomna att delta. Utbildningen ges i två delar: en Nano-utbildning och en fördjupning i 2 dagar: 3 & 9 maj i Solna och 4 & 11 maj i Örebro.

Ny arbetsgrupp

En ny arbetsgrupp för datatillgång ska starta. Gruppen ska samverka kring frågor som rör SAM:s datatillgång. Anmälan ska göras senast den 26 april och inbjudan är utskickad.

Avslut, övriga frågor och nästa möte

Nästa möte föreslås vara fysiskt och i anslutning till Statistikforum. Ett kortare digitalt möte kommer eventuellt äga rum innan höst.